

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในทรรณะของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบสำรวจ
ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 1,823 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified
Random Sampling) ตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง
แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)
ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 318 คน ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย
เขต 3 ปีการศึกษา 2549 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,823 คน

ขั้นที่ 2 แยกโรงเรียนออกตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน เป็น 6 อำเภอ
หาจำนวนครูแยกเป็นอำเภอ

ขั้นที่ 3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน
(Krejcie and Morgan) ได้ตัวอย่างจำนวน 318 คน (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 40)

ขั้นที่ 4 เทียบสัดส่วนให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกเป็นอำเภอ แล้วสุ่มอย่างง่าย แยกตามอำเภอที่ตั้งของ โรงเรียน เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 1

ขั้นที่ 5 แยกโรงเรียนออกตามอำเภอและตามประเภทของผู้บริหารโรงเรียน จากนั้นทำการจับสลากชื่อโรงเรียนทีละโรงเรียนพร้อมทั้งนับจำนวนครูในโรงเรียนที่จับสลากได้ นับรวมกันไปเรื่อยๆ จนได้ครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ 1 และหากนับจำนวนครูในโรงเรียนสุดท้ายที่จับสลากได้รวมกับจำนวนครูที่อยู่ในโรงเรียนที่จับสลากได้ก่อนหน้านี้แล้วมีจำนวนเกินจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ให้ตัดจำนวนครูที่จับสลากได้เป็นโรงเรียนสุดท้ายออกในจำนวนที่เกินกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประเภท

อำเภอที่ตั้งของ โรงเรียน	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง					
	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อำเภอบึงกาฬ	225	39	267	47	492	86
อำเภอเซกา	274	48	271	47	545	95
อำเภอพรเจริญ	98	17	120	21	218	38
อำเภอศรีวิไล	84	15	137	24	221	39
อำเภอบึงโขงหลง	64	11	132	23	196	34
อำเภอบุ่งคล้า	72	13	79	14	151	26
รวม	817	143	1,006	175	1,823	318

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในทรรศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำและการบริหารสถานศึกษา
2. เลือกรูปแบบของเครื่องมือ และศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ดี
3. ดำเนินการสร้างเครื่องมือฉบับร่าง
4. นำเครื่องมือเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม

เบื้องต้น

5. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

5.1 นายจรูญรัตน์ ส่งศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกนิคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 วุฒิ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุม ถูกต้องของแบบสอบถาม

5.2 นายอร่ามศักดิ์ ชัยจิต ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 วุฒิ กศ.ม. (ไทยคดีศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของข้อความที่ใช้

5.3 นายสุรสิทธิ์ สิทธิอมร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านเหล่าใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบของเครื่องมือ

ซึ่งผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงและสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ แต่ก็มีข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญให้แก้ไขภาษาในบางจุดเป็นบางข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะเรียบร้อยแล้ว

6. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในอำเภอบ้านม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแอลฟา ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

7. นำเสนอผลเพื่อขอคำแนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
8. ปรับปรุงตามคำแนะนำแล้วสร้างเครื่องมือฉบับจริงเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ไปเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อชี้แจงรายละเอียดของการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. นำแบบสอบถามไปมอบให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์รายละเอียดของการวิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล จากนั้นนัดวันมารับแบบสอบถามคืน

4. หากได้แบบสอบถามไม่ครบ ผู้วิจัยจะติดตามให้ได้แบบสอบถามครบทุกฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบตอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด ตรวจสอบและคำนวณหาค่าร้อยละ ผลปรากฏว่าได้แบบสอบถามคืนครบทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. แบบสอบถามตอนที่ 1 ผู้วิจัยตรวจแยกออกตามประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนแล้วนับจำนวนและหาค่าร้อยละ

3. แบบสอบถามตอนที่ 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

4. นำแบบสอบถามไปทำวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

4.51 - 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน ในทรรณะของ
ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ระหว่างผู้บริหารที่มี
ประสบการณ์ในการบริหาร โรงเรียนต่างกัน โดยใช้ค่า t-test (Independent Samples)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 101)

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ
f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n แทน จำนวนข้อมูล

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	n	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	$\sum$	แทน	ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูผู้สอน ได้แก่ t-test (Independent) ใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน จำนวนสมาชิกกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

3. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่

3.1 สถิตินิยามค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 96)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
ΣS_i^2	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
ΣS_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY